

dragendet vil saaledes blive fremlagt i Læseværelset.

Paa de Herrers Pladser er omdelt „Forflag til Beslutning af Rigsdagen i Genhold til Grundlovens § 50 med Hensyn til Statsregnskabet for 1877—78“, samt „Forflag til Beslutning af Rigsdagen i Genhold til Grundlovens § 50 med Hensyn til Statsregnskabet for 1876—77“ i den Form, hvori disse Forflag ere vedtagne af Landsthinget ved 1ste Behandling.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forflag til Lov om Overdragelse af en Eiendom til den private Latin- og Realskole i Fredericia.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2289).

Formanden: Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet er hindret fra at være tilstede her paa Grund af, at hans Budget er under Forhandling i det andet Thing, men da Justitsministeren har lovet at varetage hans Tare, kan Sagen ligesuldt fremmes.

Forhandlingen over Lovforslaget er aabnet. Den 5te Landsthingsmand for 6te Kredts har Ordet.

Cederfeld de Simonsen: Da der maaffte ikke er Mange her i Salen, der, saaledes som jeg, have haft Leilighed til at lære den Skole og de Forhold, hvorom det foreliggende Lovforslag handler, at kjende, skal jeg tillade mig at sige et Par Ord til Anbefaling for, at det maa blive modtaget med Velvillie af det høie Landsthing. Der kan jo ikke være Tvivl om, at, da Fredericia lærde Skole blev nedlagt i Maret 1817, var det en Begunstigelse, der blev viist Byen, at man tillod, at den fremdeles maatte vedblive at bruge denne Eiendom med Bygningerne, for der at kunne etablere en privat Latinskole. Men det er ligesaa vist, at Begunstigelsen har medført, at man nu er i den vanskelige Situation, som foreligger, og som det foreliggende Lovforslag søger at raade Bod paa. Forledes Bygningerne i sin Tid i 1817 have set ud, er jeg selvsjælgelig ikke istand til at oplyse; men naar man skal slutte fra de Bygninger, der i dette Dieblit staa paa denne Grund, og naar man tillige erindrer, at der paa dem er anvendt flere Tusinde Kroner af Fredericia By, tør det vistnok siges, at de den gang have været meget uheldige. Nu har Forholdet udviklet sig saaledes, at, medens Skolen i de Aar, der ere hengaaede, siden den lærde Skole blev nedlagt og Latinskolen blev en privat Skole

og indtil nu, har ført en mere eller mindre lidet fremtrædende Tilværelse, er det først i de aller-seneste Aar, at det er lykkedes Skolen ved den Mandts Hjælp, som man har været saa heldig at knytte til Skolen og sætte i Spidsen for den, at arbejde sig ud over den stilsfærdige Tilværelse, den har ført. Den er voget saaledes i de senere Aar, at den nu, hvad Elevernes Antal angaar, indtager en meget anseelig Stilling og endogsaa er af samme Størrelse som de største af de lærde Skoler. Men her komme netop Vanskelighederne; thi medens de Bygninger, som Staten tillod Byen at benytte til den private Skole, vare fuldt tilstrækkelige, saalænge Skolen kun var af ringe Betydning, ere disse Bygninger nu langtfra tilstrækkelige til at rumme det Antal Elever, som søge Skolen i dette Dieblit, og som er naaet op til halvandet Hundrede. Det vanskelige Forhold kommer frem derved, at Regjeringen i 1818 tillod Byen at benytte denne Eiendom med de Bygninger, der stode paa den, men saaledes, at det kun var en Brugsgæst, Byen fik. Der blev givet et aarligt Tilskud for at hjælpe Skolen; men hvad der iøvrigt skulde foretages ved Bygningerne, blev det overladt Skolen selv eller Byen at udføre, og den har anvendt ikke saa Tusinde Kroner paa at holde Bygningerne i en saadan Stand, at det var muligt at benytte dem under de mindre Forhold. Men nu, da Elevantallet er voget saa meget betydeligt, er det fuldstændigt umuligt for Eleverne at være der. I Bemærkningerne til Lovforslaget findes anført, at Lokalet ikke er hensigtsmæssigt. Det er simple, daarlige Bygninger, og de ere ganske vist ikke skildrede med for mørke Farver. Jeg tror, at, dersom nogle af Landsthingets Medlemmer gjorde sig bekendt med, hvorledes disse Bygninger se ud, vilde de i høi Grad forbauses. Ved at anstille en Sammenligning mellem dem og de mangfoldige store Bygninger, som nu anses for nødvendige ikke blot for Kommuneskoler i Byerne, men selv paa Landet, ja selv uden alle Sammenligninger, vilde det vise sig, at de Lokaler, hvor man underviser halvandet Hundrede unge Mennesker og Dreng, ere i den højeste Grad simple. De ere mørke, saa at man ikke kan se der, de ere lave og fugtige, og de mangle Rum, saaledes at Eleverne ere sammenstuede der paa en overordentlig uheldig Maade. Nu er der jo vistnok ikke stor Tilbøjelighed fra Regjeringens Side til at yde en Sum til at opføre en passende Bygning, men det tænkes der heller ikke paa. Man er villig derovre til at ville bygge, men Vanskeligheden kommer af, at Eiendommen tilhører Staten, og at det altsaa er en anden Mand, der kommer til at sætte en Bygning paa denne Grund, end den, der eier selve Grunden. Der kan altsaa ikke staffles nogensomhelst Sikkerhed for de Penge, som Byen nok vilde være istand til at staffe, naar der kunde gives Sikkerhed, og det er derfor, at